

PRIJEDLOG ZA UVOĐENJE IZBORNOG PREDMETA

Izvansudsko rješavanje sporova

A. Obrazloženje

Opterećenost državnog pravosuđa i kronični problemi s osiguranjem prava na pružanje pravne zaštite u razumnom roku aktualizirali su nastojanja da se određeni dio sporova koji se danas rješavaju u sudskom postupku preusmjere na druge načine rješavanja sporova. Također, reafirmacija privatnog vlasništva i slobode poduzetništva, ali i drugih sfera civilnog društva postavila je na dnevni red potrebu za promjenom u ustaljenom pristupu rješavanju sporova, obilježenom državnim paternalizmom i apriornom sumnjom u stranačku inicijativu. Probuđeni interes za tehnike izvansudskog rješavanja sporova doveo je do širenja područja u kojem se primjenjuju metode izvansudskog rješavanja sporova, kao i širenja tehnika rješavanja sporova. Tako se, uz tradicionalna područja, kao što je npr. trgovačka arbitraža u međunarodnim sporovima, za izvansudsko rješavanje sporova otvara širok spektar građanskih, obiteljskih i radnih sporova, i to u odnosima bez inozemnog obilježja. Novi je trend obilježila i serija dalekosežnih legislativnih zahvata, koji su se kretali od reformi procesnih zakona te promjena pojedinih sistemskih zakona (npr. Zakona o radu) namijenjenih afirmaciji izvansudskih metoda rješavanja sporova, do donošenja sasvim novih zakona, u prvom redu onih koji reguliraju mirenje (medijaciju) i arbitražu. Ovaj izborni predmet obuhvatio bi čitav kontinuum tehnika i metoda izvansudskog rješavanja sporova, od pregovora, preko medijacije, do arbitraže, dajući opću teoriju metoda izvansudskog rješavanja sporova kao i pregled ADR tehnika. S obzirom na svoju opću prirodu i izvođenje na III godini studija, ovaj bi predmet mogao biti prikladan uvod za specijaliziraniji predmet na IV godini koji se bavi nekim izvansudskim metodama rješavanja međunarodnih (uglavnom trgovačkih) sporova.

B. Okvirni nastavni program

1. Predmet „Izvansudsko rješavanje sporova“ izvodio bi se u zimskom semestru (dva sata nastave tjedno), na III godini studija. Nositelj kolegija bio bi prof. dr. sc. Alan Uzelac, a u izvođenju nastave sudjelovali bi prof. dr. sc. Mihajlo Dika i mr. sc. Jasnica Garašić.
2. Nastava bi okvirno pokrivala sljedeće tematske jedinice:
 - a) Državno pravosuđe i njegova alternativa: pregled mogućnosti rješavanja sporova izvan suda
 - b) Interesni i pravni sporovi – pregled i utjecaj na metode rješavanja sporova
 - c) Pregovori i druge autonomne metode rješavanja spora bez posredovanja trećega
 - d) Neutralni treći bez ovlasti rješavanja ovršnom odlukom: mirenje i ADR
 - e) Metode s ovlašću donošenja obvezatne odluke: arbitraža i drugi oblici prisilnih foruma
 - f) Izvansudske metode i sudski postupak: pridruženi postupci uz sudski postupak

- g) Izvansudsko rješavanje sporova u pojedinim područjima: građanski sporovi, trgovački sporovi, obiteljski sporovi, individualni i kolektivni radni sporovi...

C. Literatura

i.) Osnovna

1. Uzelac A.; Gotovac, V. *et al*: Mirenje u građanskim, trgovačkim i radnim sporovima, Zagreb, 2004.
2. Triva, S./Uzelac, A., Komentar Zakona o arbitraži, Zagreb, 2004 (još neobjavljeno).
3. Arbitraža i alternativno rješavanje sporova, Zagreb, 2003.

II.) Dodatna

4. ADR and the Law, Boston, 2001.
5. Recommendation Rec (2002)10 of the Committee of Ministers to member States on mediation in civil matters, prihvaćena od Vijeća ministara na 808. sastanku zamjenika ministara od 18. rujna 2002. godine
6. Uzelac, A., Nove granice arbitrabilnosti prema Zakonu o arbitraži, Pravo u gospodarstvu, 41:2 (2002), str. 58-77
7. Uzelac, A., Croatia – national report, ICCA Handbook on International Commercial Arbitration, XI/2003.
8. Mediation, Council of Europe document, CEPEJ(2003)25
9. Green paper on alternative dispute resolution in civil and commercial law, COM(2002)196final, v. http://www.europa.eu.int/comm/off/green/index_en.htm
10. UNCITRAL Model Law on International Commercial Conciliation, <http://www.uncitral.org>